

Système de mesure de l'autonomie fonctionnelle (SMAF)

Hébert R. (1988)

The Functional Autonomy Measurement System (SMAF): Description and Validation of an Instrument for the Measurement of Handicaps."

Meetinstrument	Meetsysteem van de functionele zelfstandigheid
Afkorting	(SMAF)
Auteur	Hébert R.
Onderwerp	Functionele evaluatie
Doelstelling	Beoordeling van de behoeften van individuen door het meten van de tekortkomingen, onvermogen en handicaps
Populatie	Populatie van bejaardentehuizen en geriatrische diensten
Afname	Alle paramedisch personeel
Aantal items	29
Deelname van de patiënt	Ja
Meetinstrument te vinden bij	Voorbeelden van de SMAF kan men verkrijgen bij het expertisecentrum voor geriatrie en gerontologie. Universitair geriatrisch centrum van Sherbrooke.

Doelstelling

Beoordeling van de behoeften van individuen door het meten van de tekortkomingen, het onvermogen en de handicaps waaraan de persoon lijdt.

Doelpubliek

De SMAF werd ontworpen voor gebruik in populaties van bejaardentehuizen en geriatrische diensten.

Beschrijving

De SMAF is gebaseerd op het concept van het onvermogen en de handicap zoals die omschreven werden door het WHO.

De SMAF beoordeelt 29 functies die als volgt zijn verdeeld:

- 7 items over dagdagelijkse activiteiten
- 6 items over mobiliteit
- 3 items over communicatie
- 5 items voor de geestelijke functies
- 8 items voor instrumentele activiteiten.

Er wordt voor elke functie een score toegekend. De score ligt op een ordinale schaal met vier graden:

- 0: zelfstandig
- -1: behoefte aan bewaking en prikkeling
- -2: behoefte aan hulp
- -3: afhankelijk

Bij een herziening van de schaal werd een vijfde scoregraad toegevoegd. Het gaat om de score -0,5 als de persoon de taak kan uitvoeren, maar met moeite.

De informatie die nuttig kan zijn voor het toekennen van de scores kan via de omgeving van de patiënt worden bekomen, via observatie of door het uitvoeren van tests.

Men verkrijgt de totale score door de scores van de verschillende tests op te tellen. De maximale score bedraagt -87.

Betrouwbaarheid

De interbeoordelaarsvaliditeit (*Equivalence*) van de SMAF werd aangetoond door een correlatiecoëfficiënt van 0,93 – 0,98. De test retest (*Stability*) is zeer goed, uitgedrukt door een correlatiecoëfficiënt van 0,95.

Validiteit

De validiteit van de SMAF werd beoordeeld door het instrument met andere schalen te vergelijken (*Criterion validity*). De resultaten tonen goede Pearson correlaties met het PLAISIR-instrument ($r = 0,88, p < 0,001$).

De validiteit van de inhoud (*Content Validity*) van de SMAF werd vastgesteld bij de ontwikkeling van het instrument. De keuze van de verschillende items is namelijk gebaseerd op de classificatie van de handicaps van het WHO.

Gebruiksvriendelijkheid

Er zijn in de literatuur geen gegevens beschikbaar over dit onderwerp.

Opmerkingen

Het instrument werd naar verschillende talen vertaald. Het wordt aangeraden om de beoordelaars op te leiden om de resultaten te verbeteren.

De getrouwheidsmetingen van het instrument verschillen niet volgens het beroep of de professionele praktijkomgeving van de beoordelaar. Het originele van de SMAF bestaat uit het gebruik van pictogrammen.

Varianten

Voor mensen die in een instelling wonen, werd er een versie van de SMAF met 20 items gemaakt. Daarbij werden de paramaters 'naar buiten lopen' en de verschillende huishoudelijke taken geschrapt. In deze gewijzigde versie bedraagt de maximale totaalscore -60.

Referenties

Desrosiers, J., Bravo, G., Hebert, R., and Dubuc, N. 1995. "Reliability of the Revised Functional Autonomy Measurement System (SMAF) for Epidemiological Research." *Age Ageing* 24(5):402-6.

Hebert, R., Carrier, R., and Bilodeau, A. 1988. "The Functional Autonomy Measurement System (SMAF): Description and Validation of an Instrument for the Measurement of Handicaps." *Age Ageing* 17(5):293-302.

Hebert, R., Carrier, R., and Bilodeau, A. 1988. "Le système de mesure de l'autonomie fonctionnelle." *Revue de Gériatrie* 13(4):161-167.

Rai, G. S., Gluck, T., Wientjes, H. J., and Rai, S. G. 1996. "The Functional Autonomy Measurement System (SMAF): a Measure of Functional Change With Rehabilitation." *Arch.Gerontol.Geriatr.* 22(1):81-85.

Het meetinstrument is te vinden bij

Voorbeelden van de SMAF kan men verkrijgen bij het expertisecentrum voor geriatrie en gerontologie. Universitair geriatrie-Instituut van Sherbrooke.

SYSTÈME DE MESURE DE L'AUTONOMIE FONCTIONNELLE (SMAF)

HEBERT (1988 revised in 1993)

QUEBEC (Français)

Author (year)	Setting	Sample (n)	Design	Reliability	Validity
Hebert et al. 1988 Age ageing	Levis Area (Québec)	150 elderly people	Comparison study	E	CtV CrV
Desrosiers, bravo, hébert, dubuc (1995)		90 subjects aged 65 and aver from nine residential settings for elderly people in the province of Quebec.	Validation study Comparison study	S E	

Result reliability	Result validity	Commentary
<p>(E) interrater reliability Mean agreement of 75 % (68% - 78%) for all the items on the scale. No difference between categories of raters</p>	<p>(CtV) : Content validity Established by its development, based on a recognizes conceptual framework and the selection of the items based on the WHO classification of disabilities.</p> <p>(CrV): Concurrent Validity With PLAISIR: $r = 0.88$ ($p < 0.001$)</p>	
<p>(S) Test retest reliability ICC: 0.78- 0.96</p> <p>(E) interrater reliability ICC : 0.96</p>		

Fiabilité: Stability (S), Internal consistency (IC), Equivalence (E)

Validité: Face validity (FV), Content validity (CtV), Criterion validity (CrV), Construct validity (CsV)

Sensitivity (Sen), Specificity (Sp), Positive Predictive Value (PPV), Negative Predictive Value (NPV), Receiver Operating Curve (ROC), Likelihood Ratio (LR), Odds Ratio (OR)

PLAISIR: Planification informatisée des soins infirmiers requis

Wat is BEST?

BEST staat voor BELgian Screening Tools en is een studie uitgevoerd door de Universiteit Gent, afdeling Verplegingswetenschap in opdracht van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu, en in samenwerking met de Université Catholique de Louvain.

Doel van BeST

Bedoeling van het project is het oprichten van een databank met wetenschappelijk gevalideerde meetinstrumenten. Met het oog op het objectiveren van de diagnostiek en van de resultaten van verpleegkundige interventies, zijn valide en betrouwbare meetinstrumenten een basisvoorwaarde om effectieve verpleegkundige zorg te kunnen bieden. Onze aandacht gaat uit naar meetinstrumenten voor de verpleegkundige interventies die bij de Minimale Verpleegkundige Gegevens gescoord worden.

Wat kan u vinden in dit rapport?

In dit rapport wordt de inhoud van het project alsook de gehanteerde methodologie beschreven. Vervolgens worden de verschillende meetinstrumenten per thema besproken. Bovendien wordt het instrument ter beschikking gesteld indien we hiertoe toestemming verkregen. Meetinstrumenten met een hoge betrouwbaarheid en validiteit werden tevens naar het Nederlands en het Frans vertaald.

Projectleiders UGent:
Prof. dr. T. Defloor
Prof. dr. M. Grypdonck

Projectmedewerkers UGent:
M. Daem
Dr. K. Vanderwee

Projectleider UCL:
Dr. M. Gobert

Projectmedewerkers UCL:
C. Piron

Projectleider FOD:
B. Folens

Projectmedewerkers FOD:
M. Lardennois

Gelieve bij elk gebruik van dit rapport als volgt te refereren:

Daem, M., Piron, C., Lardennois, M., Gobert, M., Folens, B., Vanderwee, K., Grypdonck, M., & Defloor T. (2007). Opzetten van een databank met gevalideerde meetinstrumenten: BEST-project. Brussel, Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu.